

MARULOVİ DANI '91.

19. travnja — 30. travnja

Počasni odbor:

Branimir Glavičić, predsjednik
Božo Biškupić
Rafo Bogišić
Josip Bratulić
Andrija Dujić
Srećko Dijana
Cvito Fisković
Ivo Frangeš
Živko Jeličić
Nikica Kolumbić
Josip Lovrić
Tonko Maroević
Nedjeljko Mihanović
Nada Ružić
Ivo Sanader

Organizacijski odbor:

Smilja Grimani, predsjednik
Damjan Glavaš
Vedran Gligo
Jozo Orlić
Rade Perković
Stjepan Puljiz
Ante Sapunar
Drago Šimundža
Mirko Tomasović
Rade Perković

*umjetnički direktor
Kazališnog festivala »Marulovi dani«*

Organizatori:

Hrvatsko narodno kazalište Split
Društvo hrvatskih književnika
HAZU Zavod za znanstveni i umjetnički
rad
Hrvatsko udruženje likovnih umjetnika
Književni krug Split
Kulturna baština Split
Matica hrvatska Split
Narodno sveučilište Split

**Žiri Kazališnog festivala
»Marulovi dani«:**

Dalibor Foretić
Vedran Gligo
Anatolij Kudrjavcev
Zoja Odak
Josip Botteri

Izdavač: Hrvatsko narodno kazalište Split
Za izdavača: Dr. Ivo Sanader
Urednik: Zdenka Mišura
Grafičko uređenje: Ante Stipanović
Naslovna stranica: Nikša Latinac
Tisak: NP »Slobodna Dalmacija«, travanj 1991

Uvodna riječ

Ove godine Split dobiva još jednu značajnu kulturnu manifestaciju »Marulovi dani«.

Split, Marulićev grad, odužuje se tako svome sinu, začetniku hrvatske knjige, pjesniku »Judite« »složene u versih hrvacki«, posljednjem začinjavcu, humanisti svjetskog ugleda, teologu i rodoljubu.

Ovaj drevni grad, riznica kulturne baštine, u godini koja nam je podarila punu slobodu i afirmaciju humanističkih načela davno utemeljenih u djelu Marka Marulića, bit će od 19. do 30. travnja domaćin uglednim znanstvenicima, kako domaćim tako i stranim, dramskim i likovnim umjetnicima, ljubiteljima i štovateljima Marulićeva djela.

Mladost Splita sudjelovat će također u dijelu manifestacija koje obuhvaćaju literarno stvaralaštvo, oživljavanje čakavske riječi, okupljanje pred spomenikom i grobom Marka Marulića.

U cjelokupnoj društvenoj i duhovnoj obnovi naše nam drage hrvatske domovine »Marulovi dani« su doprinos ovom plemenitom nastojanju, dostojnu naših predaka, koji su u svom dugom hodu kroz povijest slijedili svjetlost vjere, uma i ljubavi za istinske vrijednosti i duhovna dobra po kojima postadosmo sudionici europske civilizacije u njenu osvit.

Marul je simbol povjerenja u kreativne snage našeg čovjeka, »korugva« oko koje treba da se okupe mladi naraštaji stvaralaca različitih interesa i zajedničkih humanističkih opredjeljenja. To je smisao i budućnost »Marulovih dana« koji danas započinju svoj krug objedinjavanja intelektualnih, stvaralačkih snaga Splita, Hrvatske, Europe i svijeta.

*»O Splite čestiti, ku si sriću imil,
da s'vazda njizdo ti razumnim ljudem bil!«*

*Li Marul nad svima, za reć rič pravu,
najveću čast ima, i diku i slavu.
Zvzdani men svimi kako sja Danica,
tako t'men mudrimi ime mu protica.«*

(P. Hektorović u slavu Splita i Marka Marulića)

Smilja Grimani

Marulovi dani

*Ovdi usrid luke naša mlada plavca
Uzdvigla je jidra voljna, smina i nova.
I hoteća pojti putom svojeg plova
Gre prez kog vojvode al zakonodavca.*

*Budi da smo virni krivovirna pravca,
Ništar manje čtimo (koko i zemlja ova)
— Ki versih libar množ hrvacki skova —
Marulića Marka, splitskog začinjavca.*

(Tin, Ujević, Oproštaj)

Na »Marulovim danima« '91. bit će izvedene sve značajnije dramske predstave s tekućeg repertoara hrvatskih kazališta, gostovanja kazališta iz Republike Bosne i Hercegovine i Mađarske. Vjerujemo da će »Dani« uspostaviti kazališni kontinuitet teatarskog stvaralaštva u Hrvata.

Nadamo se da će festivalskim predstavama na jednom mjestu biti sakupljena sva traganja, svi eksperimenti, pa i sve pogreške na kojima kazalište traži svoje putove te, da će se kroz tu dramsku katarzu dogoditi teatar.

Neuspješni eksperimenti ne smiju rušiti kreativna iskustva, a toga je na hrvatskim teatarskim prostorima bilo i previše. Zato na Marulovom vrelu neka blještavilo ne sakrije sadržaj, a maska osobu glumca koji mora biti središte, a ne semantička zagonetka. Neka ovaj Festival bude poticaj za osobnost, neka nam nada da snagu za sumnju. Neka pisci Marulovim putom krenu prema Europi i na bauštelima, željezničkim postajama ili zadimljenim pivnicama sretnu iseljenog Hrvata i njegovu priču pretoče u kazališnu istinu koja će biti vjernija od samog života.

I onda kada budemo ostavljeni kao ON na rubu beznađa, pred grotlom ništavila, kad nam se budu zlurado kesile prazne fondovske kase i kad svi budu tvrdili da smo nepotrebni, neka hrvatski teatar pokaže, baš u Splitu na izvoru svih početaka, da vjeruje u isplativost žrtve i da nada nije izgubljena.

Permanentne revolucije, koje su omogućavale egzibicionistima da uvijek kreću iz početka, i to njihova početka, tako će nestati s naših teatarskih prostora.

A tada će nas »Judita« bez smetnje vratiti u prošlost, »Krežine zastave« u neurotičnu sadašnjost, tada ćemo u kontinuitetu s bolnom sjetom spajati prošlost i sadašnjost i »vježbajući život« možda shvatiti kako je sumnjiva i nedostižna »svijetla budućnost«.

Dobro došli u Marulov Split.

Rade Perković

PROGRAM »MARULOVIH DANA« 1991.

Četvrtak, 4. travnja

19 h — HNK Split
Fabrio — Gašparović **VJEŽBANJE ŽIVOTA**, Narodno kazalište »Ivan Zajc«, Rijeka

Petak, 5. travnja

19 h — HNK Split
Fabrio — Gašparović **VJEŽBANJE ŽIVOTA**, Narodno kazalište »Ivan Zajc«, Rijeka

Subota, 6. travnja

19 h — HNK Split
Fabrio-Gašparović **VJEŽBANJE ŽIVOTA**, Narodno kazalište »Ivan Zajc«, Rijeka

Petak, 19. travnja

18 h — ispred Marulove kuće
Otvorenje festivala »Marulovi dani«

19 h — Palača Milesi
Akademija povodom otvorenja »Marulovih dana«, HAZU — Zavod za znanstveni i umjetnički rad

20 h — HNK Split
M. Marulić **JUDITA**, Kazalište lutaka Zadar

21 h — Foyer HNK Split
Otvorenje izložbe **LIK I DJELO MARKA MARULIĆA**

Subota, 20. travnja

20 h — HNK Split
Molière — Tudišić **JOVADIN**, Kazalište Marina Držića, Dubrovnik

Nedjelja, 21. travnja

20 h — HNK Split
R. Marinković **ZAJEDNIČKA KUPKA**, Hrvatsko narodno kazalište Zagreb

Ponedjeljak, 22. travnja

10 h — Crkva Sv. Frane
Hommagè Maruliću

11 h — Trg Braće Radića
Polaganje vijenca na spomenik M. Marulića

14 h — Kemijski školski centar
Predavanje dr. Drage Šimundže i prof. Vedrana Gliga

20 h — HNK Split
M. Begović **PUSTOLOV PRED VRATIMA**, HNK Split

Utorak, 23. travnja

12 h — Narodno sveučilište u Splitu
Promocija kasete **HRVATSKA JEZICNA BASTINA** (Marulić, Lucić, Vetranović)

16 h — COK »Natko Nodilo«
Predavanje dr. Mirka Tomasovića

19 h — Foyer HNK Split
Promocija knjige Branka Radice **JOSIP HATZE**

20 h — HNK Split
Hitrec — Ruljančić **DOŽIVLJAJI DOBROG PISCA HAŠEKA**, HNK Varaždin

22 h — Prokurative
MUKA SPASITELJA NAŠEGA, Dramski teatar »Dalmacijakonzert« i HNK Split

Srijeda, 24. travnja

10 h — HAZU
Okrugli stol s temom »Marko Marulić«

18.30 h — HAZU
Starozavjetne ličnosti iz sabranih djela M. Marulića

20 h — HNK Split
R. Marinković **GLORIJA**, HNK u Osijeku

Četvrtak, 25. travnja

12 h — Narodno sveučilište u Splitu
Promocija knjige Svjetlane Mimice **IGRAČKE DUŠE**

12.30 h — Narodno sveučilište u Splitu
Dodjela nagrada za najbolje literarne radove učenika osnovnih i srednjih škola

18 h — Rektorat
Okrugli stol za mlade studente s temom »Marko Marulić«

20 h — HNK Split
M. Krleža **KRALJEVO**, Pečuško ljetnje i malo kazalište

Petak, 26. travnja

9 h — Narodno sveučilište u Splitu
RECITAL

18 h — Narodno sveučilište u Splitu
Dodjela nagrada najboljim recitatorima

Subota, 27. travnja

19 h — Foyer HNK Split
Promocija časopisa **DUBROVNIK** i integralnog teksta drame T. Bakarića **HASANAGA**

16.30 h — Teatrin na Prokurativama
M. Lukšić **LOV NA MEDVJEDA TEPIŠARA**, Teatar ITD, Zagreb

20 h — HNK Split
T. Bakarić **HASANAGA**, Narodno pozorište Zenica

21 h – Teatrin na Prokurativama
M. Lukšić **LOV NA MEDVJEDA TEPIŠARA**, Teatar
ITD, Zagreb

Nedjelja, 28. travnja

20 h – HNK Split
KRLEŽINE ZASTAVE, Zagrebačko kazalište mladih

Ponedjeljak, 29. travnja

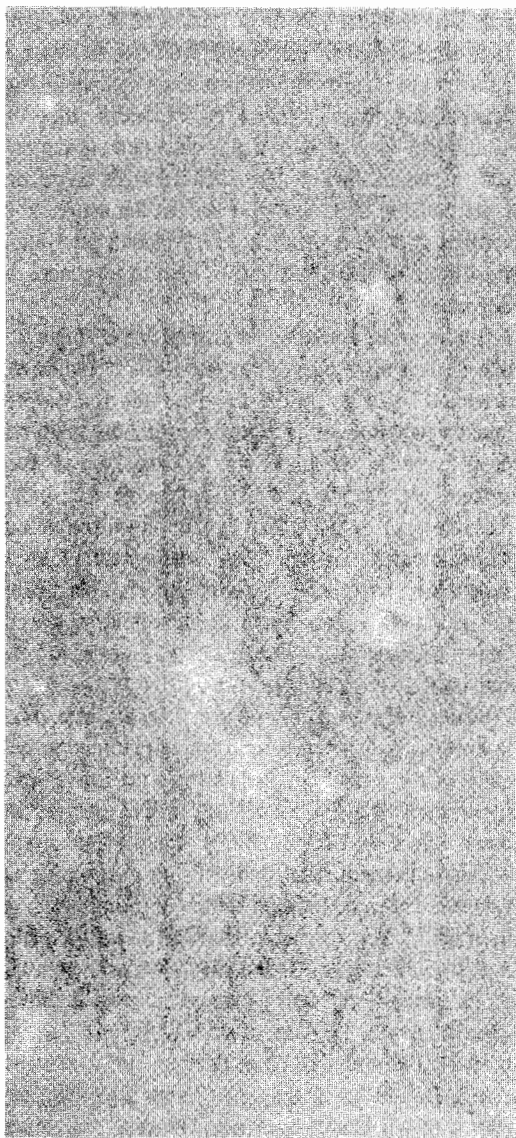
10 h – OŠ »Đordano Borovčić Kurir«
Predavanje Smilje Grimani i prof. Vedrana Gliga

20 h – HNK Split
KRLEŽINE ZASTAVE, Zagrebačko kazalište mladih

Utorak, 30. travnja

20 h – HNK Split
J. Kosor **POŽAR STRASTI**, Narodno pozorište
Sarajevo

SVEČANO ZATVARANJE FESTIVALA

LIK I DJELO MARKA MARULIĆA

Od 19. do 30. travnja ove godine održat će se u Splitu (Marulovu gradu) niz kulturnih priredbi i manifestacija pod zajedničkim nazivom »MARULOVİ DANI«. Splitski HDLU odlučio je priključiti se »Danima« likovnom izložbom, posebno stoga što se u ovoj godini navršava 490. obljetnica Marulićeva spjeva »JUDITA«.

Sedamnaest umjetnika izlaže na zadanu temu »Lik i djelo Marka Marulića« svoje recentne radove ili pak neke iz prijašnjih godina. Ovaj potonji podatak ukazuje i na činjenicu da je Marul stalna inspiracija splitskih umjetnika.

Ako se izuzme period koji je slijedio odmah poslije rata, u kojem izložbe sa »zadatkom« nisu bile rijetke, te izuzmemo li i povremene, velike, tematski određene retrospektivne izložbe, onda se može reći da izložba kao što je ova naša nije uistinu svakodnevna. Zanimljivost njezina je ipak ponajviše u veličini, značaju i izazovu same teme, dakle u liku i djelu Marka Marulića. Upravo su njegov rad i djelovanje ostavili najširi trag u hrvatskoj književnosti. Itekako je stoga intrigantno vidjeti na koji način i kako djelo i sama ličnost velikog pisca nalaze odjeka u suvremenom likovnom stvaralaštvu.

Stvarati na zadanu temu, odnosno imati već određenu temu koja bi trebala djelovati inspirativno — nije lako, ali je ujedno i pravi izazov. Tema može fungirati i kao imperativ koji vodi prema odmacima, koji uglavnom ipak ne mijenjaju autorov rukopis. Naime, nova iskustva i spoznaje prožimaju se s onima dosadašnjima, pa se rad na zadanu temi artikulira kao svojevrstni koinè novoga i staroga.

Radovi koje imamo prilike vidjeti na ovoj izložbi su zanimljivi i u svom određenom kontekstu vrijedni. Nekolicina predstavljenih djela posjeduje izuzetnu kvalitetu, pa bi zacijelo u nekoj drugoj prilici zaslužili i pobližu analizu. Međutim, kako je ova izložba prigodnog karaktera, osvrnut ćemo se redom na svakog pojedinog izlagača.

Najstariji od predstavljenih radova je glava Marka Marulića koju je 1952. godine od finog orahovog drva izradio *Ante Ivanišević*. Ovu skulpturicu, koju su za izložbu stavili na raspolaganje nasljednici Ivaniševićevi, odlikuje suptilnost pri radu s drvom i smisao za volumen. Sedmodijelna kompozicija *Kuzme Kovačića* je iz 1976. godine. Kovačić je skulptor za kojega gotovo da ne postoji neki tabu-materijal. Naprotiv, novi su mu materijali, izgleda, i novi izazovi, odnosno, izazovi novih inspiracija. Ovaj objekt, nazvan »Sedam smartnih grihova«, načinjen je od kartona, poliestera i boje, bio je već predstavljen publici u splitskoj Galeriji umjetnina, 1985/86. godine. *Matko Trebotić* je predstavio grafičku mapu koja je 1985. godine izašla u ediciji Biškupić. Mapa se sastoji od nadahnutog teksta Tonka Maroevića i dvadeset Trebotićevih akvareliranih gravura na temu Marulićevog djela. Sve grafike nose timbar osobnog slikarovog stila, koji je uvjerljiv, bez kolebanja i nepotrebnih promjena, dok su pojedine teme (koje inače prate njegov slikarski put) i ovoga puta okosnica svih grafičkih listova. *Alieti Monas* je, u jednoj određenoj fazi njezina stvaralaštva, Judita bila značajna inspiracija. Iz razdoblja tih »Judita« je i ovo monumentalno kiparsko-slikarsko djelo.

Prošle, 1990. godine na »Splitskom salonu«, najpoznatiji splitski konceptualist, *Gorki Žuvela*, izložio je svoj rad inspiriran Marulićem: »Strana« / »Marci Maruli duin quaquinta parabolae«. Pod tim imenom krije se pravokutni obojeni željezni objekt, ispisan magičnim brojem, kratkih i dugih linija. *Marko Gugić* izradio je u metalu Marulićevu bistu. Pjesnikovo lice je na njoj poznato, klišeizirano, oštroga nosa i tvrdih usana. No, na glavi mu se razlistala moćna knjiga, simbol za neobičan um, veliku erudiciju i bogati opus. Od metala su i drugi Gugićevi izloženi radovi: »Prva Marulova knjiga« i »Judita«. Sva tri rada odlikuju se čistim linijama i zatvorenim oblicima što ne ruši intimnost pristupa temi. Marulićev lik vidi se i na velikoj medalji *Aleksandra Midžora*. Medalja čija je forma zategnuta i hladna napravljena je bez suvišnih zahvata, tek je na njoj lik i ime Marulovo. *Nevenka Perić-Klarić* izlaže dva mala brončana spomenika, *Zoran Krpetić* vrlo uspješnu interveniranu fotografiju, *Zlatan Dumanić* analogiju »Dobri nauci«. *Miroslav Klarić* je autor zanimljivog djela od bjelkastog mramora, crvenog konopa s pečatom koji je nazvao »Marulu dobri novci škole svog učitelja Tideja«. *Nastja Dadić-Radić* posvećuje slavnoj biblijskoj junakinji dva svoja rada maloga formata. »Judita« *Lidije Smodlake* je zlatno-žuta kombinacija boje i materijala. Njoj je važnija žena od mača, moćniji je uzrok nego posljedica. Na platnu *Bože Drmića* Judita je samo žensko lice, tamnih, raširenih očiju punih straha, izbezumljenih usnica. *Dragutin Friedl* se podsjetio da je »otac hrvatske književnosti« bio i ilustrator, pa je toj temi posvetio i svoje novo koloristički smireno platno. Sliku »Judita i Holoferno« izradio je *Petar Jakelić* prepoznatljivim rukopisom, mekih, živih poteza rafinirane palete svedene na prigušeni registar plavo-sive, okera i bijele boje. *Josip Botteri* izlaže dvije slike u kombiniranoj tehnici na kojima opet dolaze od izražaja snažna autorova gesta, čista boja i ekspresionistički postupak.

Završno se može reći da prigodni karakter ove izložbe opravdava njezine eventualne manjkavosti, ali da su i njezin razlog i njezini dosezi bitni dio našeg aktualnog kulturnog trenutka.

Mirjana Sanader

Lik i djelo Marka Marulića

19. travnja — 30. travnja 1991.

JOSIP BOTTERI — DINI

- »Judita«, 1991, kombinirana tehnika, 90 × 70 cm
- »Jur dopre do tebe«, 1991, kombinirana tehnika, 90 × 70 cm

ALEKSANDAR MIDŽOR

- »Marko Marulić Splićanin«, 1991, metal, Ø 25 cm

ALIETA MONAS

- »Judita«, 1984, kombinirana tehnika, 180 × 110 cm

LJILJANA SMODLAKA

- »A družu služahu vino iz bokara, črljeno livahu u zlate pehare«, 1989, kombinirana tehnika, 45 × 33 cm

GORKI ŽUVELA

- »Strana« / »Marci Maruli Duin Quaqinta Parabolae«, crno željezo

NASTJA DADIĆ — RADIĆ

- »Judita«, 1991, kombinirana tehnika, 10,5 × 16 cm
- »Lovor pjesnikova vijenca«, 1991, kombinirana tehnika, 10,5 × 16 cm
- »Judita II«, 1991, kombinirana tehnika, 10,5 × 16 cm

BOŽE DRMIĆ

- »U čast Marulu«, 1991, kombinirana tehnika — fotto, 60 × 30 cm

MATKO TREBOTIĆ

- »Tabulae memoriae Liber venerationis«, 1985, grafička mapa, 22 × 16 cm

ZLATAN DUMANIĆ

- »Dobri nauci«, 1990, analogija

PETAR JAKELIĆ

- »Judita i Holoferno«, 1991, kombinirana tehnika, 20 × 30 cm

MIROSLAV KLARIĆ

- »Marulu dobri novci škole svog učitelja Tideja«, 1991, mramor, konop, vosak

NEVENKA PERIĆ — KLARIĆ

- »In epigrammata prisorum commentarius«, 1990, bronza

DRAGUTIN FRIEDL

- »Marko Ilustrator«, 1991, ulje, 46 × 55 cm

MARKO GUGIĆ, Klis

- »Portret Marka Marulića«, 1991, metal, 67 × 50 × 30 cm
- »Prva knjiga Marka Marulića«, 1991, metal, 22 × 20 × 10 cm
- »Judita«, 1991, metal, 85 × 16 × 15 cm

ANTE IVANIŠEVIĆ

- »Marko Marulić«, oko 1952, orahovina, cca 30 cm

KUZMA KOVAČIĆ

- »Sedam smartnih grihov«, 1976, kombinirana (7 elemenata složenih po dužini od cca 45 cm)